

Brussel, 12.12.2022
C(2022) 9343 final

ANNEXES 1 to 4

BIJLAGEN

bij

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE

Richtsnoeren voor staatssteun aan breedbandnetwerken

BIJLAGE I

KARTERING VAN VASTE EN MOBIELE TOEGANGSNETWERKEN – BESTE PRAKTIJKEN ALS BEDOELD IN PUNT 5.2.2.4.1 VAN DEZE RICHTSNOEREN

1. TOEPASSINGSGEBIED

In deze bijlage wordt ingegaan op de beste praktijken voor het uitvoeren van de kartering ter ondersteuning van staatssteunmaatregelen voor de uitrol van vaste en mobiele toegangsnetwerken.

Zij beoogt de lidstaten te helpen een transparante methodologie op te stellen voor het verzamelen en beoordelen van informatie over de beschikbaarheid en prestaties van netwerken.

Deze bijlage bouwt voort en vormt een aanvulling, met het oog op staatssteun, op de methodologie die is ontwikkeld overeenkomstig artikel 22 van Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad¹ en de uitvoeringsrichtsnoeren van het Orgaan van Europese regelgevende instanties voor elektronische communicatie (Berec) inzake geografisch onderzoek naar de uitrol van netwerken².

De bijlage bevat, voor vaste toegangsnetwerken en voor mobiele en vaste draadloze toegangsnetwerken, beste praktijken op het gebied van:

- (a) de criteria voor het in kaart brengen van prestaties van netwerken;
- (b) de informatie die de bevoegde overheidsinstanties mogen verzamelen om de juistheid van de verstrekte informatie te verifiëren;
- (c) de aanvullende informatie over de infrastructuur die de bevoegde overheidsinstanties de exploitanten in specifieke situaties mogen vragen wanneer er gegronde redenen zijn om een diepgaande beoordeling uit te voeren³.

2. KARTERING VAN VASTE TOEGANGSNETWERKEN

2.1. CRITERIA VOOR KARTERING VAN DE PRESTATIES VAN VASTE TOEGANGSNETWERKEN

Overeenkomstig punt 73, a), van deze richtsnoeren moeten de lidstaten de prestaties van netwerken beoordelen, ten minste uitgedrukt in download- en uploadsnelheden die onder piektijdomstandigheden beschikbaar zijn of zullen zijn voor eindgebruikers.

Onder piektijdomstandigheden, als gedefinieerd in punt 19, k), van deze richtsnoeren, moeten omstandigheden worden verstaan waarin telkens ten minste 10 % van de gebruikers⁴ gelijktijdig, zowel downstream als upstream, data verzenden op de nominale

---

¹ Richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees wetboek voor elektronische communicatie (herschikking), (PB L 321 van 17.12.2018, blz. 36).

² BoR (20) 42 en daarmee verband houdend BoR (21) 82.

³ Dit kan, naargelang van het geval, onderworpen zijn aan een vertrouwelijke behandeling overeenkomstig de nationale wetgeving.

⁴ Dit omvat zowel geconnecteerde als potentiële gebruikers.

pieksnelheid⁵ die door de exploitant aan elk van hen is toegewezen, hetgeen overeenstemt met de gebruikelijke definitie van “oversubscription rate” (overbenutting)⁶.

2.2. INFORMATIE VOOR VERIFICATIEDOELEINDEN

Om het risico op opportunistisch gedrag van belanghebbenden te beperken en ervoor te zorgen dat de verstrekte informatie toereikend en consistent is en als betrouwbaar kan worden beschouwd, teneinde te voorkomen dat de dienstverlening in het doelgebied vertraging oploopt, kunnen de bevoegde overheidsinstanties die de kartering uitvoeren, besluiten om van belanghebbenden te verlangen dat zij voor verificatiedoeleinden nadere informatie over hun netwerken verstrekken.

De bevoegde overheidsinstanties mogen belanghebbenden vragen een volledige beschrijving te verstrekken van de methodologie die voor het berekenen van hun haalbare prestaties is gebruikt, met inbegrip van, maar niet beperkt tot:

- (a) de gebruikte toegangsnetwerktechnologie (FTTH, FTTB, ADSL, VDSL, VDSL + vectoring DOCSIS.x enz.), met een volledige specificatie van de desbetreffende norm;
- (b) de topologie van het netwerk (bijvoorbeeld P2P of P2MP), met inbegrip van een vereenvoudigd diagram dat de fysieke indeling van de kabels/glasvezels weergeeft (bijvoorbeeld een boomtopologie in een GPON);
- (c) de knelpuntverbindingen in de topologie van het netwerk, gedefinieerd als de netwerksegmenten met een grotere verbetering bij statistische multiplexing, waaronder duidelijke informatie over i) de oversubscription ratio die gebruikt is voor het dimensioneren van een dergelijke verbinding (bijvoorbeeld in het backhaulnetwerk) of ii) de capaciteitsplanning die voor dergelijke knelpuntverbindingen is uitgevoerd. In ieder geval mag de overheidsinstantie een statistische karakterisering vragen van de voor een eindgebruiker bereikbare snelheid (bijvoorbeeld de gemiddelde of typische snelheid of de waarschijnlijkheid dat op elk moment de nominale snelheid wordt bereikt die aan de gebruiker moet worden verstrekt, met vermelding van de veronderstellingen waarvan in het gebruikersmodel is uitgegaan).

2.3. INFORMATIE VOOR GRONDIGE VERIFICATIES

De bevoegde overheidsinstanties kunnen besluiten om belanghebbenden te vragen nadere informatie over de netwerkcomponenten en hun locaties te verstrekken ten behoeve van een grondige verificatie, bijvoorbeeld om de methodologie te beoordelen die werd gebruikt voor de berekening van de ingediende prestaties.

De bevoegde overheidsinstanties mogen belanghebbenden derhalve vragen nadere informatie over het aansluitgedeelte van het vaste netwerk te verstrekken, met inbegrip van, maar niet beperkt tot:

---

⁵ Dit is de pieksnelheid die is opgenomen in de contracten van eindgebruikers.

⁶ Dezelfde netwerkinfrastructuur kan de eindgebruikers verschillende prestatieniveaus bieden, afhankelijk van het aantal gebruikers dat wordt gemultiplext over knelpuntverbindingen en de nominale snelheden van deze gebruikers. De prestaties hangen af van het aantal gebruikers die gelijktijdig actief zijn (een aantal dat hoger is tijdens peaktijdstandigheden). Een dergelijke “statistical multiplexing gain” (verbetering bij statistische multiplexing) (minimaal 10 %, hetgeen een activiteitsniveau van 1:10 betekent) vereist ook dat de exploitanten gebruik maken van voldoende nauwkeurige modellen voor de distributie van het gebruikersverkeer.

- (a) de locatie van de kasten en de lengte van de bedrading tussen de kast en het huishouden;
- (b) duidelijke informatie over de linkbudgetberekeningen (bijvoorbeeld over de wijze waarop het ontvangen signaalvermogen aan bitsnelheden wordt gekoppeld, welke linkbudgetmarges zijn gebruikt enz.). De bevoegde overheidsinstanties mogen exploitanten vragen alle toepasselijke linkbudgetten te verstrekken die voor het ontwerp en de dimensionering van de netwerkdiensten zijn gebruikt, met inbegrip van hun belangrijkste parameters, evenals een beschrijving van de methodologie en logica die de exploitant bij de ontwikkeling van het linkbudget heeft gevolgd.

3. KARTERING VAN MOBIELE EN VASTE DRAADLOZE TOEGANGSNETWERKEN

3.1. CRITERIA VOOR KARTERING VAN DE PRESTATIES VAN MOBIELE EN VASTE DRAADLOZE TOEGANGSNETWERKEN

Voor de toepassing van deze karteringsmethode moeten de lidstaten belanghebbenden verzoeken hun netwerkprestaties te berekenen met inachtneming van de volgende beginselen:

- (a) gebruik de beste praktijken van de sector⁷ bij het afwegen van de belangrijkste factoren die van invloed zijn op de propagatie van het draadloze signaal⁸;
- (b) baseer de berekening op een 95 % “cell edge probability”⁹ dat de aangegeven prestaties worden behaald en in elk geval niet minder dan 95 % van de waarschijnlijkheid dat de aangegeven prestaties op elk van de punten binnen de grid worden bereikt, rekening houdend met mogelijke variaties van de propagatie-omstandigheden als gevolg van willekeurige effecten en mogelijke variaties tussen de punten binnen het desbetreffende gebied (op adresniveau of op basis van grids van maximaal 100x100 meter);
- (c) ga voor piektijdomstandigheden uit van het volgende:
  - (i) ga voor mobiele netwerken uit van een nominale celbelasting¹⁰ van niet minder dan 50 % of hoger ingeval de verkeersomstandigheden tijdens de piektijd aanzienlijk hoger zijn;

⁷ De beste praktijken van de sector hebben betrekking op de modelleringsparameters, hulpmiddelen, planning en foutgrenzen die doorgaans bij de planning en exploitatie van draadloze communicatiesystemen worden gebruikt, en die door deskundigen op dit vakgebied als voldoende betrouwbaar en correct kunnen worden beschouwd voor het verifiëren van de methodologie.

⁸ Zoals het terrein, het pand en de aanwezige rommel bij het voorspellen van het ontvangen signaalvermogen.

⁹ De “cell edge probability” is de waarschijnlijkheid dat de minimumprestaties zullen worden geleverd aan de uiterste randen van het dekkingsgebied (de maximale aangegeven dekkingsafstand in het desbetreffende gebied). De berekening moet gebaseerd zijn op realistische propagatiesimulaties, linkbudgetberekeningen en voldoende marges.

¹⁰ De celbelasting is het gemiddelde percentage van de hulpbronnen van een basisstation dat door eindgebruikers voor een bepaalde dienst wordt gebruikt.

- (ii) voor vaste draadloze toegangsnetwerken zouden de verwachte realistische piekverkeersomstandigheden moeten worden gebruikt om de juiste celbelasting voor berekeningen af te leiden¹¹;
- (d) verstrek de prestaties per eindgebruiker en op basis van buitenantennes. Indien een ontvangende antenne door meerdere eindgebruikers wordt gedeeld, zou ervan uitgegaan moeten worden dat de algehele prestaties gelijkmatig onder de eindgebruikers worden gedeeld¹²;
- (e) verstrek de prestaties per technologie en per bedrijfsfrequentie in geval van dekking met meerdere technologieën¹³ en meerdere frequenties¹⁴, rekening houdend met de bandbreedte die daadwerkelijk per frequentie beschikbaar is. Indien er frequenties zonder licenties worden gebruikt, moet dit duidelijk worden vermeld.

Bij het verstrekken van informatie aan de verzoekende instantie moeten de marktdeelnemers met name rekening houden met:

- (a) het type¹⁵ backhaul en de capaciteit ervan voor elk basisstation¹⁶;
- (b) voor vaste draadloze toegangsnetwerken, het aantal aangesloten en aansluitbare panden in elk berekende grid.

3.2. INFORMATIE VOOR VERIFICATIEDOELEINDEN

Om het risico op opportunistisch gedrag van belanghebbenden te beperken en ervoor te zorgen dat de verstrekte informatie toereikend en consistent is en als betrouwbaar kan worden beschouwd, teneinde te voorkomen dat de dienstverlening in het doelgebied vertraging oploopt, kunnen de bevoegde overheidsinstanties die de kartering uitvoeren, van belanghebbenden verlangen dat zij nadere informatie voor verificatiedoeleinden verstrekken.

De bevoegde overheidsinstanties mogen belanghebbenden derhalve vragen een volledige beschrijving te verstrekken van de methodologie die voor het berekenen van hun dekkingskaarten is gebruikt, met inbegrip van, maar niet beperkt tot:

- (a) propagatiemodellen en belangrijkste parameters voor propagatiesimulatie;
- (b) algemene informatie over netwerkcomponenten en in het bijzonder over antennes (bijvoorbeeld transmissievermogen, MIMO, antennelocaties);

¹¹ Indien er geen schatting van het piekverkeer wordt gebruikt, moet de nominale 90 % celbelasting voor vaste draadloze toegang worden gebruikt. De hogere celbelasting voor vaste draadloze toegang (in vergelijking met mobiele netwerken) weerspiegelt het verwachte afwijkende gebruikspatroon dat leidt tot sterkere concurrentie voor het gebruik van de gedeelde hulpbronnen van het bedienende basisstation.

¹² Bij vaste draadloze toegang kan dit het geval zijn voor gedeelde dakantennes voor een flatgebouw.

¹³ De technologieën omvatten: 3G UMTS- en HSPA-technologieën; 4G LTE- of LTE advanced-technologieën; 5G, hetzij de 3GPP Release 15 New Radio (NR), niet-stand-alone (met 4G-kernnetwerk), of NR stand-alone NR (met een oorspronkelijk 5G-kernnetwerk) en verdere ontwikkelingen (zoals 3GPP-release 16). Aanbevolen wordt dat de overheidsinstantie informatie verzamelt over de gebruikte 3GPP-technologieën (ten minste de niveaus van 3GPP release).

¹⁴ Dit is bedoeld om sub-6 GHz- en millimetergolf-frequentiebanden te scheiden, aangezien deze vaak voor verschillende categorieën diensten worden gebruikt.

¹⁵ Glasvezel, carrier-grade Ethernet over koper, draadloos enz.

¹⁶ In het geval van glasvezelaansluitingen kan dit normaal gesproken voldoende worden geacht.

- (c) belangrijke informatie over de linkbudgetberekening (bijvoorbeeld de wijze waarop het ontvangen signaalvermogen aan bitsnelheden wordt gekoppeld, welke linkbudgetmarges zijn gebruikt enz.). Belanghebbenden dienen alle toepasselijke linkbudgetten te verstrekken die voor het ontwerp en de dimensionering van de netwerkdiensten zijn gebruikt, met inbegrip van hun belangrijkste parameters, evenals een beschrijving van de wijze waarop de belanghebbenden het linkbudget hebben ontwikkeld en wat hierbij de achterliggende logica was;
- (d) de ligging van de cellocaties;
- (e) de kenmerken van de backhaul.

3.3. INFORMATIE VOOR GRONDIGE VERIFICATIES

De bevoegde overheidsinstanties kunnen besluiten om belanghebbenden te vragen nadere informatie over de netwerkcomponenten en hun locaties te verstrekken ten behoeve van een grondige verificatie, bijvoorbeeld om de methodologie te beoordelen die werd gebruikt voor de berekening van de ingediende prestaties. De bevoegde overheidsinstanties mogen belanghebbenden derhalve vragen nadere informatie over hun netwerken te verstrekken, met inbegrip van, maar niet beperkt tot:

- (a) het aantal zenders op elke locatie;
- (b) de hoogte van die zenders ten opzichte van de grond;
- (c) het aantal sectoren op elke cellocatie;
- (d) de gebruikte technologie bij zenders, waaronder de MIMO-volgorde en beschikbare kanaalbandbreedte;
- (e) het effectieve isotrope transmissievermogen dat door elke zender wordt gebruikt.

BIJLAGE II

OVEREENKOMSTIG PUNT 202, b), VAN DEZE RICHTSNOEREN DOOR DE LIDSTATEN TE PUBLICEREN INFORMATIE

De in punt 202, b), van deze richtsnoeren bedoelde informatie over individuele steunverleningen moet het volgende omvatten¹:

- (a) identiteit van de individuele begunstigde van de steun:
  - (i) naam;
  - (ii) identificator van de begunstigde van de steun;
- (b) type begunstigde van de steun bij de aanvraag:
  - (i) kleine of middelgrote onderneming;
  - (ii) grote onderneming;
- (c) regio waarin de begunstigde van de steun is gevestigd, op NUTS 2-niveau of lager;
- (d) voornaamste sector of activiteit van de begunstigde van de steun voor de verleende steun, aan de hand van de NACE-groep (drie cijferige numerieke code)²;
- (e) steunelement uitgedrukt in hele bedragen in de nationale valuta. Voor regelingen in de vorm van belastingvoordelen kan de informatie over individuele steunbedragen³ worden megedeeld in de volgende tranches (in miljoen EUR):
  - [0,1-0,5];
  - [0,5-1];
  - [1-2];
  - [2-5];
  - [5-10];
  - [10-30];
  - [30-60];
  - [60-100];
  - [100-250];
  - [250 en meer];

---

¹ Met uitzondering van bedrijfsgevoelige en andere vertrouwelijke informatie, in goed onderbouwde gevallen en na toestemming van de Commissie [Mededeling van de Commissie C(2003) 4582 over geheimhouding bij beschikkingen inzake staatssteun (PB C 297 van 9.12.2003, blz. 6)].

² Verordening (EG) nr. 1893/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 2006 tot vaststelling van de statistische classificatie van economische activiteiten NACE Rev. 2 en tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 3037/90 en enkele EG-verordeningen op specifieke statistische gebieden (PB L 393 van 30.12.2006, blz. 1).

³ Het bekend te maken bedrag is het maximaal toegestane belastingvoordeel en niet het jaarlijks afgetrokken bedrag (in het kader van een belastingkrediet moet het maximaal toegestane belastingkrediet bijvoorbeeld worden bekendgemaakt, en niet het daadwerkelijke bedrag, dat afhankelijk kan zijn van de belastbare inkomsten en dat van jaar tot jaar kan variëren).

- (f) als het verschillend is van het steunelement, het nominale bedrag van de steun, uitgedrukt in hele bedragen in de nationale valuta⁴;
- (g) steuninstrument⁵:
  - (i) subsidie/rentesubsidie/kwijtschelding van schuld;
  - (ii) lening/terugbetaalbare voorschotten/terugbetaalbare subsidie;
  - (iii) garantie;
  - (iv) belastingvoordeel of belastingvrijstelling;
  - (v) risicofinanciering;
  - (vi) ander (gelieve te specificeren);
  - (vii) datum van toekenning en datum van bekendmaking;
  - (viii) doel van de steun:
- (h) identiteit van de steunverlenende autoriteit of autoriteiten;
- (i) waar van toepassing, de naam van de met het beheer belaste entiteit en de namen van de geselecteerde financiële intermediairs;
- (j) referentie van de steunmaatregel, zoals vermeld in het besluit dat op grond van deze richtsnoeren is goedgekeurd.

---

⁴ Brutosubsidie-equivalent of, indien van toepassing, het bedrag van de investering. Bij exploitatiesteun kan het jaarlijkse steunbedrag per begunstigde worden meegedeeld. Voor fiscale regelingen kan dit bedrag worden verstrekt volgens de in punt 139 van deze richtsnoeren vastgestelde tranches. Het bekend te maken bedrag is het maximaal toegestane belastingvoordeel en niet het jaarlijks afgetrokken bedrag (in het kader van een belastingkrediet moet het maximaal toegestane belastingkrediet bijvoorbeeld worden bekendgemaakt, en niet het daadwerkelijke bedrag, dat afhankelijk kan zijn van het belastbare inkomen en dat van jaar tot jaar kan variëren).

⁵ Indien de steun wordt verleend via meerdere steuninstrumenten, moet het steunbedrag per instrument worden gespecificeerd.

BIJLAGE III

OVEREENKOMSTIG PUNT 208 VAN DEZE RICHTSNOEREN DOOR DE LIDSTATEN TE PUBLICEREN INFORMATIE

Het in punt 208 van deze richtsnoeren bedoelde verslag moet voor de desbetreffende verslagperiode, en voor elk afzonderlijk project dat wordt uitgevoerd op grond van een uit hoofde van deze richtsnoeren goedgekeurde steunmaatregel, de volgende informatie bevatten:

- (a) naam van de begunstigde(n) van de steun;
- (b) de totale kosten (of geraamde totale kosten) van het project en de gemiddelde kosten per aansluitbaar pand;
- (c) toegekend steunbedrag en steunuitgaven;
- (d) steunintensiteit;
- (e) bronnen van overheidsfinanciering;
- (f) dekkingsgraad en aantal vóór en na de overheidsmaatregel;
- (g) voor projecten ter ondersteuning van de uitrol van breedbandnetwerken:
  - (i) datum waarop het netwerk in gebruik is genomen;
  - (ii) technologie die wordt ingezet op het door de overheid gefinancierde netwerk;
  - (iii) upload- en downloadsnelheden van de verleende diensten;
  - (iv) aangeboden wholesaletoegangsproducten, met inbegrip van voorwaarden voor toegang en prijzen/tariefstellingsmethodologie;
  - (v) verzoeken om wholesaletoegangsproducten op basis van redelijke vraag, indien van toepassing, en behandeling van dergelijke verzoeken;
  - (vi) aantal aanvragers van toegang en dienstverleners die van wholesaletoegangsproducten gebruik maken;
  - (vii) retailprijzen vóór en na uitvoering van de maatregel;
  - (viii) aantal panden die op de door de overheid gefinancierde infrastructuur kunnen worden aangesloten;
  - (ix) benuttingsgraad;
- (h) voor projecten ter ondersteuning van het gebruik van breedbanddiensten, zoals voucherregelingen:
  - (i) looptijd van de steunmaatregel;
  - (ii) waarde van de voucher;
  - (iii) type in aanmerking komende abonnementen/diensten, onder meer in de vorm van klantenapparatuur, in pandige bedrading en/of drop-downkabels in het particuliere domein;
  - (iv) benuttingsgraad voor en na de invoering van de maatregel en het aantal eindgebruikers dat van de steunmaatregel heeft geprofiteerd (per categorie, bijvoorbeeld individuele eindgebruikers of kmo's en per type abonnement/ondersteunde dienst);
  - (v) aantal in aanmerking komende aanbieders van breedbanddiensten;

- (vi) aantal aanbieders van breedbanddiensten dat daadwerkelijk van de steunmaatregel heeft geprofiteerd;
- (vii) ontwikkeling van de marktpositie van exploitanten per type abonnementen/ondersteunde diensten, rekening houdend met de relevante infrastructuur en technologieën (FTTH, FTTC, DOCSIS, FWA enz.);
- (viii) wholesale- en retailprijzen vóór en na uitvoering van de maatregel.

BIJLAGE IV

TYPISCHE MAATREGELEN TEN BEHOEVE VAN BREEDBAND

De Commissie heeft in haar besluitvormingspraktijk vastgesteld dat er bepaalde financieringsmechanismen zijn die een aantal lidstaten ter bevordering van de uitrol van breedband toepassen en doorgaans staatssteun in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag vormen. De volgende lijst dient ter illustratie en is dus niet uitputtend, aangezien overheidsinstanties verschillende manieren kunnen ontwikkelen om steun te geven voor de uitrol van breedband of kunnen afwijken van de beschreven modellen.

- (1) Model voor gap funding: In het model voor gap funding¹ ondersteunen de lidstaten² de ontwikkeling van vaste of mobile netwerken door breedbandinvesteerders³ rechtstreekse geldelijke bijdragen of subsidies toe te kennen voor het ontwerp, de aanleg, het beheer en de commerciële exploitatie van een netwerk, rekening houdend met de relevante opbrengsten en een redelijke winst. In het model voor gap funding is een redelijke winst het rendement op kapitaal dat een investeerder zou verlangen, rekening houdend met het risiconiveau dat eigen is aan de breedbandsector en aan het soort diensten dat wordt verleend. Het vereiste rendement op kapitaal wordt doorgaans bepaald door de gewogen gemiddelde kapitaalkostenvoet. Om te bepalen wat een redelijke winst is, voeren de lidstaten gewoonlijk stimulerende criteria in met betrekking tot, met name, de kwaliteit van de dienstverlening en de winst op het punt van productie-efficiëntie. Beloningen die zijn gekoppeld aan winst op het punt van productie-efficiëntie, worden op een zodanig niveau vastgesteld dat die winst evenwichtig wordt verdeeld tussen de investeerder in breedband en de lidstaat en/of de eindgebruikers. Op grond van het model voor gap funding is de aangelegde infrastructuur gewoonlijk volledige eigendom van de ontvanger van de steun die de aanleg van de nieuwe infrastructuur en het aantrekken van voldoende klanten verbonden risico's draagt.
- (2) Steun in natura: in dit geval geven lidstaten steun aan de uitrol van vaste of mobiele breedband door bestaande of nieuw aangelegde infrastructuur aan exploitanten van breedbandnetwerken beschikbaar te stellen. Deze steun neemt velerlei vormen aan; de meest voorkomende vorm bestaat erin dat lidstaten passieve breedbandinfrastructuur aanbieden door het uitvoeren van civieltechnische werken (bijvoorbeeld door het opengraven van een straat), door het plaatsen van buizen of dark fibre of door het verstrekken van toegang tot bestaande infrastructuur (bijvoorbeeld buizen, masten of torens).

---

¹ "Gap funding" verwijst over het algemeen naar het verschil tussen de investeringskosten en de verwachte opbrengsten.

² Hieronder vallen alle overheidsinstanties.

³ Met de term „investeerders” worden ondernemingen of exploitanten van breedbandnetwerken aangeduid die investeren in de aanleg en de uitrol van breedbandinfrastructuur.

- (3) Model voor directe investeringen: in het model voor directe investeringen bouwen de lidstaten een vast of mobiel netwerk om het rechtstreeks via een afdeling van de overheid of via een interne exploitant te exploiteren⁴. Het door de overheid gefinancierde netwerk wordt vaak uitsluitend wholesale geëxploiteerd en wordt op niet-discriminerende basis ter beschikking gesteld aan aanbieders van retailbreedbanddiensten.
- (4) Model met concessiehouder: In het model met concessiehouder financieren de lidstaten de uitrol van een vast of mobiel breedbandnetwerk dat overheidseigendom blijft, terwijl de exploitatie via een concurrerende selectieprocedure aan een aanbieder van elektronische communicatie wordt aangeboden om het netwerk te beheren en commercieel te exploiteren. Het netwerk kan door een exploitant van een breedbandnetwerk worden beheerd om uitsluitend wholesalediensten dan wel wholesale- en retailediensten aan te bieden.

---

⁴ Besluit C(2011) 7285 final van de Commissie van 19 oktober 2011 betreffende steunmaatregel N 330/2010 — Frankrijk — Programme national “Très Haut Débit” — Volet B (PB C 364 van 14.12.2011, blz. 2), die betrekking had op verschillende vormen van optreden, waaronder een vorm waarbij de collectivités territoriales eigen breedbandnetwerken kunnen exploiteren als een “regiebedrijf”.